

ROOKENDE KRATER.

Vulkanen, bergen van rook en van vuur, van asch en van lava, wat zijt ge, gij rookende schoorsteenen der aarde?

Zijt gij inderdaad de schoorsteenen van een onderaardschen haard, waar het vuur brandt en gloeit, altijd door, zonder ooit te verflauwen in gloed? Is het waar, dat de aarde daar binnen een gehenna is, een poel des vuurs?

Wie zal het zeggen! Niemand is in staat, af te dalen in de onpeilbare diepten. De krater, al schijnt hij de ingang naar de binnenste kerkers, is toch geen toegangsweg voor den mensch. Slechts wanneer de krater tijdelijk rust, daalt een waaghalzige onderzoeker wel eens eenige tientallen van Meters neer, maar de hitte en de zwaveldampen noodzaken hem weldra, het daglicht, de gezonde lucht en de draaglijke temperatuur weer op te zoeken. Vulkanus, de Romeinsche vuurgod, kon naar het Heidensche volksgeloof met zijn cyclopen daar zijn woning hebben; de broze mensch wijkt verschrikt voor den vuurgloed terug, en gist slechts en berekent, dat het daar beneden één gloeiende massa zal zijn, waar de aardsche stoffen in sterke samenpersing en in gasvormige toestand zich zullen bevinden. En de uitbarstingen zullen dan zijn de gelegenheden, dat de gasvormige massa zich een opening baant naar buiten, en in de koude buitenlucht verdicht en stolt tot asch en zand, die naar buiten stuiven, of als een gesmolten steenmassa het groote mengvat vult. Een mengvat, waarin de Grieken hun wijn met water mengden, noemden ze een krater, en het was een stoute sprong hunner fantasie, dat ze dien naam overdroegen op de reuzenbekers, die ze op hun zwerftochten zagen rooken aan de kusten of op de eilanden der zee.

Op tal van plaatsen rooken de kraters. Nu eens flauwtjes en dan met geweldige uitstootingen, die de lucht verdonkeren. Nu eens vergezeld van zwakke aschregens, die slechts in den naasten omtrek worden waargenomen, en dan met zoo groote hoeveelheid, dat heinde en ver de velden werden overdekt. In 1872 had men in Nederland de asch van den Vesuvius op de kleeren! De asch van Krakatau bij Java kleurde in 1883 maanden achtereens des avonds bij zonsondergang den hemel rood.

Dat zijn ontzaglijke beroeringen uit de ingewanden der aarde, waarbij menschenwerk in het niet verdwijnt. Wat zijn bij uw rookwolken die van de schoorsteenen onzer fabrieken!

En gij hebt alle eeuwen zoo geroookt, in vroeger tijden zelfs nog sterker dan thans. Naast tal van werkende kraters vinden we er nog veel meer, die van vroegere werkzaamheid getuigen. Niemand heeft ooit gehoord van rookende kraters in het Eifelgebergte tusschen Rijn en Maas, maar de vorm der bergen getuigt er van, en de gedurige trillingen der aarde herinneren er aan. „De bergen rezen op en de dalen daalden, ter plaatse, die God voor hen besteld had,” zingt de Psalmddichter. Zijn het de wonderen van den derden scheppingsdag, waarvan we in uw rookkolommen nog de flauwe weerkaatsing vinden? En hebt ge evenzeer en sterker nog gewerkt op de kleinere zuster der aarde, de maan, die bezaaid is met krateranden?

Wie zegt ons ook dat? Maar wij staan vol bewondering te staren naar uw majesteit en grootheid; we doen niet altijd onderzoek naar het hoe en het waarom, maar we buigen ons vol ontzag voor de verheven openbaring van de macht des Scheppers. „Als Hij de aarde aanschouwt, zoo beeft zij; als Hij de bergen aanroert, zoo rooken zij Ik zal den Heere zingen in mijn leven; ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben. Hallelujah!”

A. L.

